

daarmede heeft de schrijver zich ook al weer van dezen getuige afgemaakt en hem terzijde geschoven. Laat dan Helenius de Cock geen wetenschappelijke opleiding gehad hebben, als een wetenschappelijke opleiding meebrengt, dat men zoo onwetenschappelijk met historisch bewijs omspringt, dan houd ik het toch liever maar met den onwetenschappelijk opgeleiden de Cock...

Het is merkwaardig te zien hoe door een rookgordijn van citaten de ware kwestie van vandaag wordt verdoezeld. Want weer gaat het vandaag, precies als in 1905, over aard en betekenis van het sacrament, over de vraag of de sacramenten aanwezige inwendige genade verzegelen of niet. Slechts een enkel oogmerk komt het echt synodale standpunt bij Prof. de Hartogh om den hoek gluren. Zoo op pag. 6 waar de schrijver zegt, dat niet alleen de ouderen, maar ook „de kinderen der gemeentelieden (en ze zijn kinderen, zoodra ze ter wereld komen, cursiveering van ons) moeten door de kerk, die niet in Gods Raad heeft gezeten en niet in de harten kan zien, gerekend worden het nieuwe leven in Christus te hebben“. Is dit de rasechte, onvervalsche onderstellingsleer of niet? En dit zou zijn in de lijn van de vaders der Scheiding? In de lijn van de Stellingen van Lindeboom? Van de besluiten der Afscheiden Synode? De kinderen al dadelijk, als ze ter wereld komen, wedergeboren? Het is goed dat deze dingen hier eens zwart op wit staan. Ter behartiging van alle „bezwaard“-synodale predikanten en kerkeraden. Nog onlangs wezen Ds Spier en de synodale kerkeraden van Helpman dit met verontwaardiging van de hand en lieten zwart op wit drukken, dat het in de leeruitspraken ging om een bejegeningssnorm voor ons opgroeiend zaad. Dan is Prof. den Hartogh eerlijker!

En dan de enormiteit op pag. 8. Daar wordt beweerd, dat Lindeboom cum suis na 1905 zouden aangenomen hebben, dat „de doop in zijn volsten zin een betekenening en verzegeling is ook van reeds ontvangen innerlijke genade, welke leer trouwens mede in de historie een eerbiedwaardig en niet door hen aangetast fundament had“.

Onlangs las ik van Ds W. F. M. Lindeboom te Aduard, dat de Synode niet leert de veronderstelde wedergeboorte. Maar volgens Prof. den Hartogh liggen de dingen toch wel anders. Volgens hem zou zelfs 1905 door Lindeboom cum suis zijn opgevat, zoodat zij nu die leer wel aanvaarden. De doop in zijn volsten zin een betekenening en verzegeling van reeds ontvangen innerlijke genade! En dat in de lijn der Afscheiding? Hoe kan men zoo verblind zijn.

Dan de kern van de brochure van Prof. den Hartogh. Hij wil waarschuwen tegen valsche gerustheid. Tegen een ingebeelde zaligheid. Wij zullen nu maar laten rusten de schrikkelijke beschuldigingen welke tegen de „bezwaarden“ worden ingebracht. Hoewel het hier en daar wel heel erg is. Maar wij willen in alle oprechtheid deze vraag stellen: gelooft Prof. den Hartogh werkelijk, dat met de leer van de onderstelde wedergeboorte, met de leer dat de doop reeds aanwezige genade verzegelt, de valsche gerustheid wordt uitgebannen? Als ik moet beginnen de kinderen te houden voor kinderen die zalig worden, zooals onlangs in de synodale Groninger Kerkbode werd beweerd, kan ik dan de valsche gerustheid bij de gemeente tegengaan? Is dat geen kweken van valsche gerustheid? Wij waardeeren het, dat Prof. den Hartogh tegen valsche gerustheid wil strijden, maar wij gelooven nog altijd, ook na zijn brochure, dat dat heel wat schriftuurlijker en effectiever gebeurt, wanneer wij naast den verbondsgezen den verbondsvloek prediken. Wanneer wij alle veronderstellingen afwijzen en het zaad des verbonds oproepen te wandelen in de wegen des HEEREN, hen wijzend op den toorn des HEEREN, wanneer zij op zoo groote zaligheid geen acht geven.

Van dat waken tegen valsche gerustheid wil Prof. den Hartogh niet weten. Zijn synode evenmin. Maar wij gelooven, dat dit het eenige door de Schrift geboden bestrijden van de valsche gerustheid is en blijft.

Wij willen afscheid nemen van deze brochure. Na de brochures van Dr Steen heeft de synodale propaganda met dit geschrift wel zijn dieptepunt bereikt. Het deed ons leed, dat wij

zoo moesten schrijven tegen onzen oud-leermeester. Maar de waarheid Gods gaat boven alles. Naar art. 7 van onze Geloofsbelijdenis. Prof. den Hartogh heeft getoond, dat hij ons mooie historische studies kan geven. Zijn „Het Christelijk Gereformeerd Seminarie te Amsterdam“ is daar een voorbeeld van. Naar zulke studies van hem zien wij verlangend uit. Maar dit, neen, dit geschrift moet op een groote vergissing berusten.

In de lijn der Afscheiding! Ja, zeker. Met Helenius de Cock en Lindeboom, met Schilder en Greijdaus. Niet met Kuyper en Ridderbos en den Hartogh, alle afgescheiden bloed in de aderen van den laatste, (zie het voorwoord op de brochure) ten spijt!

R. H. B.

Aanteekening van de Redactie:

1. Ds Bremmer neemt naar het oordeel der liefde aan, dat de inhoud der brochure ongeveer gelijk is aan dien der propagandaredenen, maar er zijn er, die van beide kennis namen en verzekeren, dat de oncontroleerbare redevoeringen nog veel meer venijn bevatten dan het gedrukte stuk. Wat mij er van ter oore kwam, is inderdaad verbijsterend.

2. Terwille van onze lezers nemen we het stuk van den heer Rooda op in Persschouw (zie dit of een ander nummer).

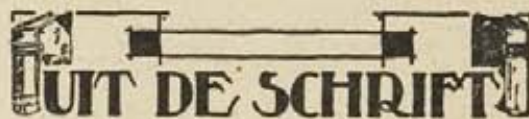
3. De brochure is door mij niet ontvangen. Wel ergens ingezien. Toen ontdekte ik, dat de auteur ook mij „citeerde“. Een zinnetje van mij, waarin het begrip de „mystiek“ werd gehanteerd in ongunstigen zin. En dan vlak daarop — bij wijze van tegenhanger — kwam een citaatje van een ander, die „mystiek“ gebruikt in den zin van „teedere godsvrucht“, of iets dergelijks. Suggestie; die Schilder is tegen de teedere godsvrucht (of zoo).

Hoe ongeleerd! Want anders moest ik zeggen: hoe onzedelijk!

Deze man moet weten, uit wat anderen schreven, uit wat ik zelf publiceerde in den laatsten tijd, uit wat hij mij herhaaldelijk, zonder één woord tegenspreken, heeft hooren zeggen, dat de „mystiek“ in citaten als het door hem ontleende beteekent: de leer(!) van het der mensch gegeven vermogen tot onmiddellijke (gods)kennis; een kennis dus, welke zou ontstaan en opvlammen zonder middelen, ook zonder die, welke Gods Woord, en dus onze catechisatieboekjes, voor de ware godskennis noodzakelijk achten.

Wie zoo iets weet, en toch zulke propagandistische gif-injecties aandurft, dien vinden wij in zijn propaganda niet liggen in de lijn der „mystiek“ à la den Hartogh. Ik heb toen het drukwerkje maar weggelegd. Want, wat wil men met zulke kerkscheurders-excommunicanten?

K. S.

UIT DE SCHRIFT

De Crisis der Zelfverlossing.

En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen zoekende rust en vindt ze niet.

Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.

Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, booser dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mensch wordt erger dan het eerste. Alzoo zal het ook met dit boos geslacht zijn.

Matth. 12: 43—45.

Johannes de Dooper is opgetreden als getuige van God: Zie Hij komt. En de komst des Heeren is een komen in gericht en in oordeel. Want de Heere, Die komt om nu voor eeuwig te gaan wonen bij Zijn volk, kan alleen woning maken temidden van een heilig volk. Vandaar Johannes' prediking: Bekeert U, want het koninkrijk Gods is nabij gekomen. En deze prediking heeft ook een geweldigen indruk gemaakt. Velen zijn bang geworden voor het oordeel, voor het gericht. En gelijk een huisvrouw in het voorjaar haar huis met bezemen keert, en groote schoonmaak houdt, en haar huis versiert, opdat het een liefelijke woning zij voor haar man en haar kinderen, zoo hebben onder Israël velen het „huis“ hunner ziel, de „kameren“ van hun hart gereinigd. Zij braken met hun zonden. De een heeft dit kwaad, waar-

door zijn „huis“ verontreinigd was, weggedaan. De andere heeft een andere, zijn leven beheerschende zonde, het „huis“ uitgeworpen. En wanneer een mensch met een bepaalde zonde breekt, gaat ook de onreine geest, die met dit kwaad den mensch verderven wil, weg. Want de mensch is geen autonoom wezen, die zelf den gang van zijn leven bepaalt. De mensch is een geleide. Hij wordt geleid door den Heiligen Geest of gedreven door den Satan. Dat erkent de natuurlijke mensch niet. En omdat hij dat niet erkent, gelooft hij aan zelfverlossing. De man, waar de Heiland bij wijze van een gelijkenis over spreekt, is ook zulk een mensch. Hij heeft het werk der verlossing zelf ter hand genomen. Hij heeft, diep onder den indruk van het komende gericht, zijn „huis“ met bezemen gekeerd en versierd. En nu meent hij, dat hij er is. Hij heeft een nieuw begin gemaakt. Hij is weer opgewekt en blij. Het leven lacht hem weer toe. En de zon stemt hem weer vroolijk. De angst voor het gericht is verdwenen. Maar wie zal er nu gaan wonen in dat schoongemaakte en versierde „huis“? Want de mensch is een geleide. Maar zie, deze man komt niet van Johannes den Dooper tot Christus, den getrouwe getuige van den Vader, Christus' heerlijkheid is nu, dat Hij den Heiligen Geest kan schenken om woning te maken in den mensch, en ziel en lichaam te maken tot tempelen van God, en te versieren met de schatten Gods. Deze man komt niet in beginsel tot het gebed: Veni, Creator Spiritus: „Kom, Schepper Geest, bezoek Uw kerk met al het heil van Christus' werk. Vervul Uw schepping, onzen geest met Gods genade“ op 't Pinksterfeest“.

Op dezen man moeten wij letten in onze dagen. De wereldoorlog is voorbij.

Wij hebben allen gesproken van gericht, van oordeel. Er zijn vele tranen geschied. Er is misschien ook met veel vroeger kwaad gebroken. En dat diep onder den indruk van de majesteit Gods in Zijn gerichten over de aarde. Er zijn vandaag vele schoongemaakte „huizen“. In de kerk en daarbuiten. Een Zwitsers psycholoog schreef onlangs dan ook: „Het ergste is, dat de beschaafde wereld nog steeds geen houvast heeft gevonden, dat de massa geen geloof meer bezit, dat zij is overgeleverd aan een geestelijke leegte, die op den duur, bewust of onbewust, haar tot wanhoop moet brengen“. Zoo stelt hij zijn diagnose. De storm van het gericht, die over ons en de volkeren is heengegaan, heeft velen doen zien, dat het zoo niet meer gaat, dat de zonden en gebreken van het verleden moeten worden uitgewischt, om niet weer op een catastrofe uit te komen. Zoo wordt het oude weggedaan, en het „huis“ der ziel schoongemaakt. Maar deze leegte en versierde huizen zullen weer bewoond worden. Dat komt door God, die in Christus ons leven en het leven der volkeren leidt tot den jongsten dag. Er is geen stilstand in de geestelijke ontwikkeling dezer wereld. De Heiland zeide: Mijn Vader werkt tot nu toe en ik werk ook. De Vader werkt het werk Zijns welbehagen om den Satan de wereld uit te werpen, en haar met Zijn schatten te vervullen, en te versieren. En Christus werkt ook om het recht daartoe te verwerven en den Satan te binden, en de macht der zonde te breken, en al wie de Vader Hem geeft, te maken tot tempelen van den Geest, opdat zij schattendragers Gods worden, tot roem van het eeuwig welbehagen. Dat werk gaat door tot den jongsten dag.

En deze werkelijkheid nu beteekent een doodelijk gevaar voor den man waarover de Heiland spreekt, en voor allen, die den weg der zelfverlossing opgaan. Deze man heeft den invloed van zijn tijd ondergaan, de oordeelsprediking van Johannes. Maar Hij is niet naar Jezus gegaan om zijn „huis“ te laten vullen met de schatten van diens koninkrijk. En wat gebeurt onderwijl? Het koninkrijk breekt baan met geweld, en Christus is bezig te komen in Zijn koninkrijk. Hij is op weg naar het kruis, en alzoo naar Zijn opstanding en hemelvaart. Hij is dus op weg om de gansche wereld open te leggen voor den Vader. En op het Pinksterfeest komt de weg vrij om door den Geest een koninklijk priesterschap te vergaderen, verlost van den Satan, en geleid door den Geest, en vervuld en versierd met de schatten des heils. De Geest des Heeren komt nu tot zevenvoudige machtsontplooiing. En de Satan gaat den strijd

verliezen. wordt de rein verli zevenvoud duivel wa nu is deze niet. De d geesten, b nen“ in zij En zoo ko derve voe Israël gaa man gedw hij doet r macht van die den H vonden h schreeuw Als ge he vraagd ha nooit. Int Die komt hij doet stond, en den Gees duivelen „Weg me is een ge kracht, D Gods, of der duist want Go matie va choloog dat de vo lijke leeg komen. I ziet in h ziet hij c den door Zijn temp den door toorns w ook de v komen te Want de vergader stede Ge van dit i ben wij velen be

Er wol taak der wereld. diken. O alle ben het verli zoeken, den met schatten waarlijk in het v heenspo Wien al eeuwig zullen z worden

Maar terug, e mensch Dus d A.

De Kan en hun

Het zal officieel - wat zich week van het Stud Het was zijn van eene vos „vrijgeme de ander dalisten eenig h was deze zij blijve Gereform de Hoog wddrikk ongoddel

REFORMATIE

s, weggedaan, leven beheerd, geworpen. En paalde zonde, die met dit, weg. Want, die zelf, die mens is den Heiligen. Dat erkent, omdat hij dat, lossing. De van een gelij, een mensch, zelf ter hand, indruk van met bezemen, it hij, dat hij gemaakt. Hij en lacht hem zeer vrolijk, wenen. Maar at schoonge, it de mensch, at komt niet Christus, den er, Christus' zilligen Geest aken in den ken tot tem, et de schat, beginsel tot, Kom, Schep, het heil van pping, onzen sterfeest".

ten in onze n van ge, tranen ge, veel vroeger r den indruk rchten over ongemaakte n. Een Zwit, gs dan ook: wereld nog, dat de t zij is over, die op den tot wanhoop in diagnose, er ons en de en doen zien, e zonden en en worden catastroph, weggedaan, maakt. Maar zullen weer God, die in der volkeren een stilstand ezer wereld, kt tot nu toe kt het werk e wereld uit tten te ver, is werkt ook ven en den er zonde te m geeft, te st, opdat zij roem van k gaat door

teekent een vaarover de lie den weg an heeft den de oordeels- is niet naar laten vullen rijk. En wat breekt baan te komen in r het kruis, hemelvaart, wereld open et Pinkster- n Geest een leren, verlost n Geest, en n des heils, evenvuldige at den strijd

verliezen. Hij moet menschen afstaan. Hij wordt de „huizen“ uitgeworpen. Hij gaat rein verliezen. En nu komt ook hij tot een zeventovoudige machtsontplooiing. Waar één duivel was, daar komen er nu zeven bij. En nu is deze man verloren, al weet hij het nog niet. De demon komt terug met zeven andere geesten, boozen dan hijzelf. Zij gaan nu „wonen“ in zijn schoongemaakte en versierd „huis“. En zoo komt hij in de crisis, die hem ten verdere voert. Want Jezus staat voor Zijn kruis. Israël gaat Hem uitwerpen. En nu wordt deze man gedwongen om mee te doen of niet. En hij doet mee, want hij is gekomen onder de macht van zeven en meer duivelen. De man, die den Heiland misschien zeer sympathiek gevonden heeft, en Hem achterna gelopen is, schreeuwt nu ook: „Kruist Hem, kruist Hem!“ Als ge hem dat acht dagen van te voren gevraagd had, zou hij gezegd hebben: Dat doe ik nooit. Integendeel: Hosanna, gezegend is Hij. Die komt in den Naam des Heeren. En toch hij doet het. En wel omdat zijn „huis“ leeg stond, en niet geworden was een tempel van den Geest. Nu wordt zijn huis een huis met duivelen vervuld, en hij schreeuwt het uit: „Weg met Hem, kruist Hem!“ Want de mensch is een geleide. En deze leiding neemt toe in kracht. De zeventovoudige kracht van den Geest Gods, of de zeventovuldige energie van het rijk der duisternis. Daar is geen ontkomen aan, want God werkt in Christus aan de consummatie van de wereld. Daarom heeft de psycholoog van straks toch ongelijk als hij zegt, dat de volkeren, overgeleverd aan een geestelijke leegte, op den duur tot wanhoop zullen komen. Dat zegt hij, omdat hij de wereld niet ziet in het licht van Jezus Christus. Daarom ziet hij ook geen menschen, die geleid worden door den Geest en vernieuwd worden tot Zijn tempel, en menschen die gedreven worden door den Satan, en alzo als vaten des toorns worden voorbereid. Want de mensch, en ook de wereld, komen niet tot wanhoop. Zij komen tot een positieve keus tegen Christus. Want de Schrift zegt, dat straks alle volkeren vergaderd zullen zijn tegen de kerk, de woonstede Gods in den Geest. En aan het einde van dit proces komt de ontwakking: Wat hebben wij gedaan? „Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons“.

Er wordt vandaag veel gesproken over de taak der kerk in ons volksleven, en in de wereld. Welnu die taak is om Christus te prediken. Opdat door het woord des evangelies alle benaauwen van ziel, alle die breken met het verleden, alle die nieuwe levenswaarden zoeken, komen tot Hem om vervuld te worden met den Heiligen Geest, en alzo nieuwe schatten te ontvangen, waardoor het leven waarlijk schoon wordt, en alle dagen stralen in het vrolijk levenslicht, en de tijden zich heenspoeden naar den dag van Christus, in Wien alle dagen worden de onvergankelijke eeuwigheid, waarin wij altijd bij den Heere zullen zijn en het feest der verlossing is geworden het feest van de bruiloft des Lams.

Maar al wie niet komt — de duivelen komen terug, en dat in groter getale. Want de mensch is een geleide.

Dus de tijden zijn ernstig.

A. v. d. B.

De Kamper studenten en hun corps „Fides“.

Het zal niet ondienstig zijn om, al is het dan niet een officieel verslag, een enkele opmerking te maken over wat zich te Kampen onder de studenten in de eerste week van Juli heeft afgespeeld. Na ruim een jaar kwam het Studenten-Corps weer eens in vergadering bijeen. Het was te begrijpen, wat ditmaal het onderwerp zou zijn van discussie. Het ging om het aloude „Fides“. Het ene voorstel volgde het andere. De één wilde de „vrijgemaakte“ studenten als lid vervallen verklaren, de ander wilde „Fides“ opheffen, een derde wilde Synodalen en vrijgemaakte samen onder één vaandel verenigd houden. De tenslotte overheersende meening was deze: „Fides“ blijve haar 80-jarige traditie trouw, zij blijve corps aan de Theologische Hoogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland. Dat is dus: aan de Hoogeschool van die Gereformeerde kerken, die waarlijk Gereformeerde zijn, en zich dus vrijmaakten van ongoddelijke Synodocratische bindzelen.

Zoo heeft de meerderheid der studenten gekozen voor haar aloude Hoogeschool onder de professoren Greijdanus en Schilder. Zoo heeft ook „Fides“ de goede keuze gedaan.

Vóór het tot die keuze kwam, stelde echter de Senaat-Amelink, die tijdens den oorlog gewerkt had, de Senaatsfuncties ter beschikking. Deze Senaat kon, innerlijk verdeeld als hij was in dit opzicht, de goede keus niet doen. Geen enkele keus trouwens, alleen die van heengaan. Toen werd een nieuwe Senaat gekozen. Het waren de volgende heeren: H. J. Zwarts praetor, M. Vriese ab actis (Burgwal 1161 Kampen), J. de Feyter quaestor, J. Verkade en P. Veldstra assessoren.

Aan hen werd nu door de synodale studenten de vraag gesteld of zij, als Senaat, die studenten, die niet meer bij de heeren Ridderbos c.s. studeerden, als lid wilden schrappen. Natuurlijk weigerde deze Senaat een dergelijke daad. Het gevolg? De synodalen verlieten de vergadering en „Fides“ bleef haar vergadering voortzetten. De Senaat was wettig gekozen. Onbegrijpelijk is het daarom, dat nu een pseudo-senaat van een pseudo-corps den naam F.Q.I. ons wil ontnemen en zelf dien naam gaat voeren, onder dien naam berichten lanceert als zouden wij als „Fideelen“ geroeyerd zijn, onder dien naam corporanten en corpsmutsen poogt te verkrijgen, die het echte „Fides“ bestelde, onder dien naam bij van niets wetende burgers (die om de Duitschers stukken van ons archief zo lang bewaard hadden) archiefstukken halen gaat.

Daarom, niet ieder die de Fidespenning nu draagt is een Fideel. 't Zijn er maar weinigen, die de goede keus niet deden. Dertien leden van „Fides“ verdwenen en stichtten een „eigen“ „Fides“. De overgrote meerderheid bleef gelukkig getrouw.

Dit is iets over het conflict rondom „Fides“. Naar alle waarschijnlijkheid zal het conflict nog veel scherper worden in de toekomst. Daar zult ge mettertijd dan wel van hooren.

M. Vriese.

Scheldwoord of typeerend woord?

Men schijnt zich hier en daar te stooten aan den ook door ons gebezigden term: *synodocraten*. En noemt dit een scheldwoord.

Niets is minder juist. Het is geen scheldwoord, doch een term van zuivere typeering van een welbewust gekozen standpunt. Enkele bewijzen: (uit den overvloed):

a) Van „Kerken in Synodaal verband“ spreken we beter niet „Synodaal“ noemen we de tegenstanders evenmin. Want a) er bestaan geen gereformeerde kerken in synodaal verband, omdat bij gereformeerde kerken de synode in het verband der kerken staat, doch niet de kerken in het verband der synode (het is jammer, dat die term in de Kerkenordening ingeslopen is door een niet geheel doorzichtige toevoeging aan den tekst uit de laatste jaren). En b) wat in den term „in synodaal verband“ nog goed is, dat willen ook wij: een synode, in het verband der kerken.

b) Anders staat het met den term „synodocratisch“. „Cratisch“ (vergelijk democratisch, aristocratisch, etc.) komt van een grieksch woord, dat „regeeren“ beteekent. Synodocratisch wil dus zeggen: iemand die de regeering in handen der synode legt.

c) Niets anders doen thans de synodocratische kerken. Ze hebben u wijsgemaakt, via mooie stukjes van dr Dijk, onderteekend door het moderamen; Schilder vecht tegen het gezag der synodes. Dat was natuurlijk dwaasheid, want hij schreef over aard, grens, bron, etc. van het gezag der synodes, en kon mitsdien het bestaan van dat gezag niet loochenen. Neen, de zaak stond zóó: de synode vergreep zich aan het recht der kerken. Schilder streefde dan ook niet tegen het gezag der synodes, maar vóór dat der kerken. Vóór hem had Prof. Greijdanus dat reeds gedaan, uitvoerig, knap, met scherpe en historische argumentatie.

d) De laatste „synodes“ hebben zichzelf macht toegekend los van de instructies der kerken. Daarmee was de synodocratie al ingevoerd. Toen Schilder opkwam tegen de benoeming van den zoon van dr Ridderbos door een daartoe onbevoegde synode, werd men kwaad. Zou hij — zoo leefde voor sommigen het probleem — zou hij het wagen een familie te beleedigen? Maar de familie was niet in geding: die moest zelf maar uitmaken, in hoeverre ze zóó wilde erkend worden. Duide-lijk was trouwens gezegd: het gaat niet om die familie, want die benoeming is symptoom: het gaat om de machtsannexatie, los van de instructies, los van het mandaat, dat de afgevaardigden kregen. De historie wees later uit, dat het inderdaad zóó bleef staan. En toch heeft men „geëischt“, dat prof. Greijdanus en ik de BESLUITEN der synode (dus ook: die autonome machts-urpatrie) de facto zouden erkennen. Bukken, niet voor de vrije kerken, maar voor de zich emanciperende „synode“. Natuurlijk hebben we dat geweigerd. En toen men dat door draaierijen¹⁾ van dr Ridderbos Sr nog al ontsierde zaakje niet winnen kon, heeft men wat anders aangepakt.

e) Toen ik (13 Dec. 1943) in een bijzinnetje iets opmerkte in een overigens door de heeren nauwelijks gelezen brief-van-vrede, iets over „ratificatie“ van synodebesluiten door de kerken, kwam er een nieuw stukje proza van dr Dijk (onderteekend door het gedulde moderamen) over de kerken heen waaien. Ratificatie? Nooit van gehoorde! Besluit is besluit. Er valt niets meer te ratificeren. Wát de synode ook uithaalt: besluit is besluit; en wie het niet uitvoeren kan, die moet dan maar heengaan (!!!). Terwijl het nuchtere feit is, — ds P. Deddens zal het binnenkort bewijzen — dat ratificatie van synodebesluiten wel degelijk gereformeerde praktijk is, omdat de kerken de synodebesluiten hebben te toetsen of ze zijn naar Schrift en K.O. Zijn ze dat niet, en is dat bewezen, dan voeren — zóó luidt de afspraak van art. 31!!! — de kerken, die het zoo zien, een van die normen afwijkend besluit niet uit, maar brengen de zaak aan de orde via den Kerkelijken weg. Ze beginnen bij de kerkeraden, gaan dan naar de classis, vervolgens naar de particuliere, eindelijk naar

¹⁾ Zie hierover: K. C. v. Spronsen: De waarheid luistert nauw.

de generale synode. Eerst DAN kan eventueel, als het daar wéér mis loopt, en als men daar de nu goed bekeken verkeerde besluiten tóch handhaaft, het kerkverband verbroken worden. SCHILDER WAS DUS VEEL GEDULDIGER MET HET KERKVERBAND DAN DIE HUIDIGE „SYNODE“. Hij zei: men kan en mag binnen het verband een tijdlang (ad interim) een besluit weigeren uit te voeren; maar met het verband mag men dan niet dadelijk breken. De „synode“ zei: wij zijn de baas, onze besluiten moeten binnen het verband altijd en onvoorwaardelijk gehoorzaamd worden, en anders henen uit, henen uit! Derhalve: pure synodocratie.

f) Toen dan ook Schilder de kerkeraden aanschreef met het oog op de volgende synode — de voorgaande was immers met de zaak kant en klaar — had HJ geduld met het kerkverband, en volgde HJ den kerkelijken weg. Maar 't mocht niet vanwege de „synode“. Leedwezen betuigen, ja of neen? Neen! Dan overboord — in den naam des Heeren. Synodocratie, anders niet.

g) Een bidbrieftje, redactie-Dijk, kwam daarna naar de kerken. Bidt den Heere, dat Hij met zijn goddelijken zegen bekrone de schorsing van Schilder (waarom toch later niet zulke bidbrieftjes, toen er honderden geschorsten kwamen?), en laat de bezwaarden ALLEEN naar de volgende synode gaan. Opgeblazen de kerkelijke weg! Geen kerkeraden erin mengen, geen classis. Alleen de synode. Synodocratie. Het machtsapparaat — over de mondige kerken.

h) De kerkorde verbiedt schorsing van een dienaar des Woords met algeheele negatie van den eigen kerkeraad van den man. Er wordt zoogenaamd „geschorst“, zonder dat de kerkeraad erin gemengd is, zonder dat de synode door de Kerken in de zaak binnengehaald is, zonder dat het een zaak van appel is, zonder eenige instructie, zonder dat de kerkeraad er ook maar even in gekend is. Protesteeren de kerkeraden? Neen, ze bukken het hoofd, volgen niet den zoogenaamd KONINKLIJKE, doch den echt servielen weg van blinde onderwerping als aan een hooger bestuur, en zetten dan straks nog een synodaal borstje ook; hetgeen meer gebeurt bij wie zijn vernedering verdouwen moet; hij zegt dan: was 't niet mijn zelfverhooring? Intusschen blijft de pil: synodocratische pil — pour personnes pâles.

i) Men schorst, werpt uit, wegens z.g. *ordeverstoring*. Als iemand zegt: die en die formule komt mij voor Gods Woord niet te zijn, ik mag me dus daaraan niet binden, dan zegt de synode niet: ze is tóch Gods Woord, u spreekt dus den HEERE tegen, maar dan zwijgt ze in alle talen over dat bezwaar, dat de HEERE het zoo niet zegt, doch decreeteert: hij spreekt ONS tegen, hij is dus ordeverstoorder, hij erkent niet onze synodocratie.

j) Meer voorbeelden geven we later nog wel. Deze reeds zijn genoeg om te doen zien: de term is geen scheldwoord, maar typeerend woord. Hij geeft precies aan, waar het verschil ligt. Hij hamert in de gewetens, wat er in feite aan de orde was in het jaar van de Vrijmaking. Geen gezeur over verbondsleer, geen gezeur over sacramentsleer, geen theorie pro of contra dit of dat, maar de binding aan formulaties, die men slechts dáárom niet weerspreken mocht, omdat ze door een synode waren gedecreteerd. En dán, de knechting aan een „kerkrecht“, dat zich vergript aan de kerk van Christus en den Christus van de kerk. Heel doorgewone synodocratie.

K. S.

Aan de Kerkeraden van de Geref. Kerken, vrijgemaakt naar art. 31 D.K.O. in Nederland.

Waarde Broeders.

't Is ons gebleken, dat alhier tijdelijk vertoeven jonge mannen, behorende tot onze vrijgemaakte kerken, die zich in dienst van de Marine enz. bevinden. Ten einde hen eene gezellige ontvangst in den kring der gemeente te kunnen bereiden en hen met de gemeente te kunnen doen samenleven, verzoeken wij U beleeft ons opgave te doen van de namen der hier aanwezige jonge menschen — eventueel ook van meisjes, die werkzaam zijn bij het Roode Kruis enz., opdat wij met hen contact kunnen zoeken.

Wij vertrouwen, dat U hiervoor gaarne uwe medewerking wilt geven.

Opgaven worden ingewacht bij de hrs L. Fokkema, Merwedestraat 2 en J. Ros, Prinsegracht 75, Den Haag.

Namens de Kerkeraden van 's-Gravenhage-Oost en Scheveningen.

JOH. LAND.

Den Haag, Prinsegracht 101.

4 Augustus 1945.

Zich „laten“ schorsen...

Men krijgt in deze dagen nog al eens dwaasheid te hooren. Zoo in een brief van iemand: waarom hebt U zich laten schorsen? U hadt het recht daartoe niet. Het recht er toe niet?

Nota bene, nu heb ik die „synode“ gezegd: uw handeling is oneerlijk, en als ge fatsoenlijk wilt zijn, laat dan uw beschuldiging door mij weersproken worden, en voeg mijn antwoord erop, bij de officieele stukken. Men wilde dat niet: het paste niet in het plan der leiders. Maar wat kan men nu doen tegen zulk een uitwerpselswil? Soms óók gaan knoeien? Zooals velen wilden? Of is het eenig redmiddel, vast te houden aan het recht, dat beschreven is?

Hoe wonderlijk kunnen de menschen toch dázen. Ze willen niet van hun „verband“ af, dien afgod, en zetten dan de zaak precies op haar kop. Mijn correspondent schijnt te meenen, dat de heeren Berkouwer en Kraan etc. het niet gemeend hebben, toen ze zeiden: zoo wil de HEERE. Maar dan moet hij HUN een brief schrijven. Niet mij.

K. S.